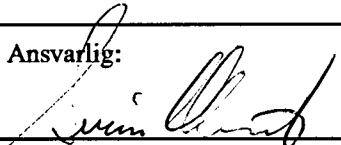

NGU Rapport 94.006

**Vatnet kvartsforekomst
Oppboring
Bodø kommune**

Rapport nr. 94.006		ISSN 0800-3416	Gradering: Åpen
Tittel: Vatnet kvartsforekomst. Oppboring.			
Forfatter: Bjørn Lund		Oppdragsgiver: NGU — Vatnet Kvarts A/S	
Fylke: Nordland		Kommune: Bodø	
Kartbladnavn (M=1:250.000) Bodø		Kartbladnr. og -navn (M=1:50.000) Valnesfjord 2029 I	
Forekomstens navn og koordinater: Vatnet 489500 7471200		Sidetall: 36	Pris: 370,-
		Kartbilag: 6	
Feltarbeid utført: sommer 93	Rapportdato: april 94	Prosjektnr.: 67.2543.40	Ansvarlig:
<p>Sammendrag:</p> <p>Sommeren -93 ble midtre og nordre del av Vatnet kvartsforekomst oppboret med ialt ca. 410 m. Det ble boret slik at kvartsmengden ned til et nivå 70 m.o.h. kunne beregnes. Påvist brutto tonnasje er ca. 204.000 tonn.</p> <p>Inklusiv tidligere påviste reserver syd for våre borer, blir totale produserbare reserver ca. 550.000 tonn.</p>			
Emneord:	Diamantboring		
Industrimineraler			
Kvarts			

INNHOLD

1 KONKLUSJON

2 INNLEDNING

3. FERROSILISIUM I NORGE

3.1 Kvartsråstoff

3.2 Forekomsttyper

3.2.1 Kvartsitt

3.2.2 Pegmatitt

3.2.3 Hydrotermalt dannet

4. VATNET KVARTS

4.1 Geologi

4.2 Diamantboring

4.3 Resultat

5. TONNASJEBEREGNINGER

Litteraturliste

Vedlegg 1: Borhullslogger, 12 sider.

Vedlegg 2: Fotograferte borkjerner, 15 sider

Tegninger

Plankart, bruudområde tegn. nr. 94.006.1 M 1 : 500

Snitt-tegninger 5 stk. nr. 94.006.2 - 6

1. KONKLUSJON

Boringene som ble utført i august 1993 ble i hovedsak koncentrert i den såkalte "Nordpallen" fordi mektigheten her syntes å være størst, samtidig som det var viktig å få bekreftet flere viktige forhold med hensyn til opptreden og utstrekning.

Boringene viste at tendensen til økt mektighet i området rundt snitt gjennom bh.8 avtar til "normal" tykkelse mot dybden og til begge sider. Bh.3-93 ble boret for å kontrollere om det var en sammenheng mellom hovedforekomsten og en kvartsutblomstring ned mot Svartvann. Ingen slik sammenheng ble funnet. Mest sannsynlig er dette en separat linse.

Beregninger viser at bruttotonnasje innenfor snittene gjennom bh.8 og bh.7 ned til nivå +80 er på ca. 163.000 tonn og til nivå +70 ca. 204.000 tonn. Gråberginnslaget er opp mot 20 % og synes å øke noe mot Svartvann.

Hvis tonnasjanslene i Norex A/S sin rapp. fra 1988 holder for området syd for vår boring/kartlegging, så vil de totale brutto produserbare reserver dermed utgjøre 558.000 tonn.

2. INNLEDNING

Etter et møte den 03.06.93 med representanter fra fylkeskommunen, eierne og I. Lindahl fra NGU, ble NGU spurta om å utarbeide et forslag til undersøkelse spesielt i den hensikt å avklare form og retning av den såkalte "Nordpallen". Dette er viktig både med hensyn til fremtidig adkomst til bruddet, driftsmåte og avfallsdeponering. Et mål var også å kunne påvise reserver for ca. 10 års produksjon. På bakgrunn av disse ønsker ble et forslag til gjennomføring og et kostnadsoverslag skissert i vårt notat av 09.06.93. Etter at vårt tilbud var akseptert, ble feltarbeidet igangsatt i begynnelsen av august og avsluttet i slutten av samme måned.

3. FERROSILISIUM I NORGE

Norge er en av verdens største eksportører av forskjellige ferrosilisiumprodukter, og dette er årsaken til den høge kvartsittproduksjonen. Den totale kvartsittproduksjonen ligger i størrelserorden ca. 900.000 tonn pr. år, mens det totale forbruket er ca. 1.5 mill.tonn. De største kvartsittprodusentene er Elkem Tana og Elkem Mårnes.

3.1 Kvartsråstoff

Kvarts til ferrolegeringsindustrien er et typisk lavkost produkt slik at avstand til utskiping er kritisk for lønnsomhet. De aller fleste brudd ligger nær kysten. Kravspesifikasjoner fra norske smelteverk finnes i tabell 1 nedenfor.

Tabell 1. Kravspesifikasjon fra norske smelteverk på kvartsråstoff til Si-metall, SiC og FeSi-legeringer

Produkt	SiO ₂	Al ₂ O ₃	Fe ₂ O ₃	TiO ₂	CaO	MgO	P ₂ O ₅	T*
Si-metall	-	.05-.15	.03-.06	.004-.01	.005-.01			J
SiC-svart	99.2	.03-.25	.017-.06					N
SiC-grønn	99.7	.03-.07	.017-.04					N
FeSi 75 %								
Bjølvefossen		1.0		0.1			.03	J
Finnfjord Smelteverk		-	0.7					J
Hafslund metall		1.0						J
Thamshavn Verk	99	0.4		0.03	0.03		.006	J
Salten Verk		0.5		0.08	0.02		.008	J
Ila og Lilleby Sm.		0.5		<0.0015	0.1	0.05		J

T*: Krav til termisk styrke J/N

Foruten krav til kjemisk sammensetning, har også de termiske egenskaper betydning for god ovnsgang. Dersom kvartsen smuldrer før sterkt smeltefasen, vil dette hindre luftgjennomstrømningen i chargen, forringje kvaliteten og sinke produksjonen. Den mest vanlige testemetoden for termisk stabilitet er den såkalte Elkem-metoden som baserer seg på oppvarming og tromling.

Kravet fra Ila og Lilleby Smelteverker er: Termisk min. 70.

Stykkstørrelsen skal ligge innenfor intervallet 20 - 120 mm.

3.2 Forekomsttyper

3.2.1 Kvartsitt

Kvartsitter som er metamorfoserte sedimentære kvartsrike bergarter utnyttes i stor grad, spesielt til ferrosilisiumsprodukter. Kvartsitt finnes flere steder i landet, men som oftest er aluminiumsinnholdet for høyt til bruk for ferrosilisium.

3.2.2 Pegmatitt

Fra magmatiske bergarter utnyttes kvarts hovedsakelig fra prekambriske bergarter, men finnes også i forbindelse ned kaledonske eruptiver. De viktigste industrielle mineraler som finnes i pegmatitter er kvarts, feltspat og muskovitt foruten en rekke mer sjeldne mineraler. Dannelsen måten har likhetstrekk med de hydrotermale dannelsesmekanismer, men er samtidig mye mer kompleks. Pegmatittkvartsen danner ofte små volum og blir lite drevet i Norge, bortsett fra kvarts med stor renhet.

3.2.3 Hydrotermalt dannet

Kvarts dannet på denne måten er utfelt fra varme vannholdige løsninger med magmatisk opprinnelse. Utfellingen skjer på en dybde på ca. 100 til 1000 m under moderat til høgt trykk. Løsningen dannet fra opprinnelig bergart, følger forkastninger, skjærsoner eller andre sprekkesystemer og blir også avsatt i disse. For kvarts er oftest utgangsmaterialet granitt eller kvartsitt. Formen på avsetningen blir oftest en tabulær eller flaklignende kropp som opptar rommet i slike sprekker som nevnt tidligere. Flere faktorer influerer på utfellingen av kvarts fra løsningen. En faktor er tap av varme som igjen er avhengig av mengde løsning og formen på passasjen. En annen viktig faktor er minsking av omliggende trykk. Dette skjer oftest gradvis etter som løsningen blir presset til områder med mindre trykk. Løst materiale vil bli utfelt når trykk og temperatur avtar i løsningen. Alt etter løsningens innhold av ulike mineraler, kan en få reaksjoner med sideberget. For kvarts er dette ikke så vanlig.

4 VATNET KVARTS

4.1 Geologi

Kvartsen ved Svartvann ligger på grensen til en glimmerskifer tildels mørk og stedvis kisførende og tilhører Bodøgruppens bergarter og en båndet marmor tilhørende Vensetgruppens bergarter. Disse bergartene består av overveiende sedimentære bergarter, antatt kambrosilurisk alder, omdannet, deformert og skjøvet under den kaledonske fjellkjededannelsen.

Kvartsen er hydrotermalt dannet. Kroppen er linse- eller plateformet og har et fall på ca. 45 - 50° mot vest med skarp kontakt mot liggsiden. Mot hengen har en slirer og linser av sideberg i kvartsen samtidig som kontakten er uregelmessig. En trolig mekanisme for et slikt forhold kan være at glimmerskiferen hadde samme fall som idag og at en ved intrusjon av kvartsrike løsninger lokalt bygget opp et overtrykk slik at skiferen åpnet seg langs sedimentplanet. Fra hengsiden har så deler fra sideberget falt ned i kvartsløsningen.

4.2 Diamantboring

Boringen ble utført med en Diamec 260 og bordimensjon på 46 mm som gir 35 mm borkjerne. Det ble ialt boret ca. 400 m i sideberg, kvarts samt noe løsmasseboring fordelt på 9 borhull plassert som vist på tegning 94.006 - 1.

Borteknisk gikk arbeidet uten større problemer bortsett fra et lite motorhavari. Det ble brukt noe lengre tid enn beregnet pga. hard/tett og oppsprukket kvarts som medførte hyppige opptak.

4.3 Resultat

På basis av borhull-logginger og hullplassering, er resultatene inntegnet på snitt-tegningene nr. 94.006.2 - 94.006.6 og omrisset av kvartskroppen er tolket ut fra disse opplysningene.

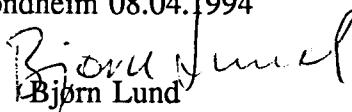
5 TONNASJEBEREGNING

Tonnasjeberegningene er kun basert på borresultatene fra 1993, og er beregnet ved at arealet av kvartsen i hvert enkelt snitt er målt med planimeter og volumet mellom to snitt blir da middelverdien av arealene ganget med avstanden mellom de samme snittene.

I beregningen er det ikke medtatt eventuell kvarts syd for snitt gjennom borhull bh.8-93 og nord for bh.7-93. Boringene viser at det er en del inneslutninger av sideberg og amfibolitt i kvartskroppen som tildels opptrer usystematisk. Alle beregninger er derfor basert på bruttotonnasjer. Forurensninger utgjør ca. 15 - 20 % av totale mengder.

Volumet er beregnet ned til nivå +80 (Svartvann) og +70.

	Nivå +80	Nivå +70
Tonnasje mellom bh.8 og bh.1: $(752 + 750)/2 \times 25.5 \times 2.65 =$	51.000 tonn	
	$(937 + 990)/2 \times 25.5 \times 2.65 =$	65.000 tonn
Tonnasje mellom bh.1 og bh.9: $(750 + 670)/2 \times 23.0 \times 2.65 =$	43.000 "	
	$(990 + 800)/2 \times 23.0 \times 2.65 =$	55.000 "
Tonnasje mellom bh.9 og bh.2: $(670 + 720)/2 \times 14.5 \times 2.65 =$	27.000 "	
	$(800 + 900)/2 \times 14.5 \times 2.65 =$	33.000 "
Tonnasje mellom bh.2 og bh.7: $(720 + 340)/2 \times 30.0 \times 2.65 =$	42.000 "	
	$(900 + 390)/2 \times 30.0 \times 2.65 =$	51.000 "
Totalt	163.000 tonn	204.000 tonn

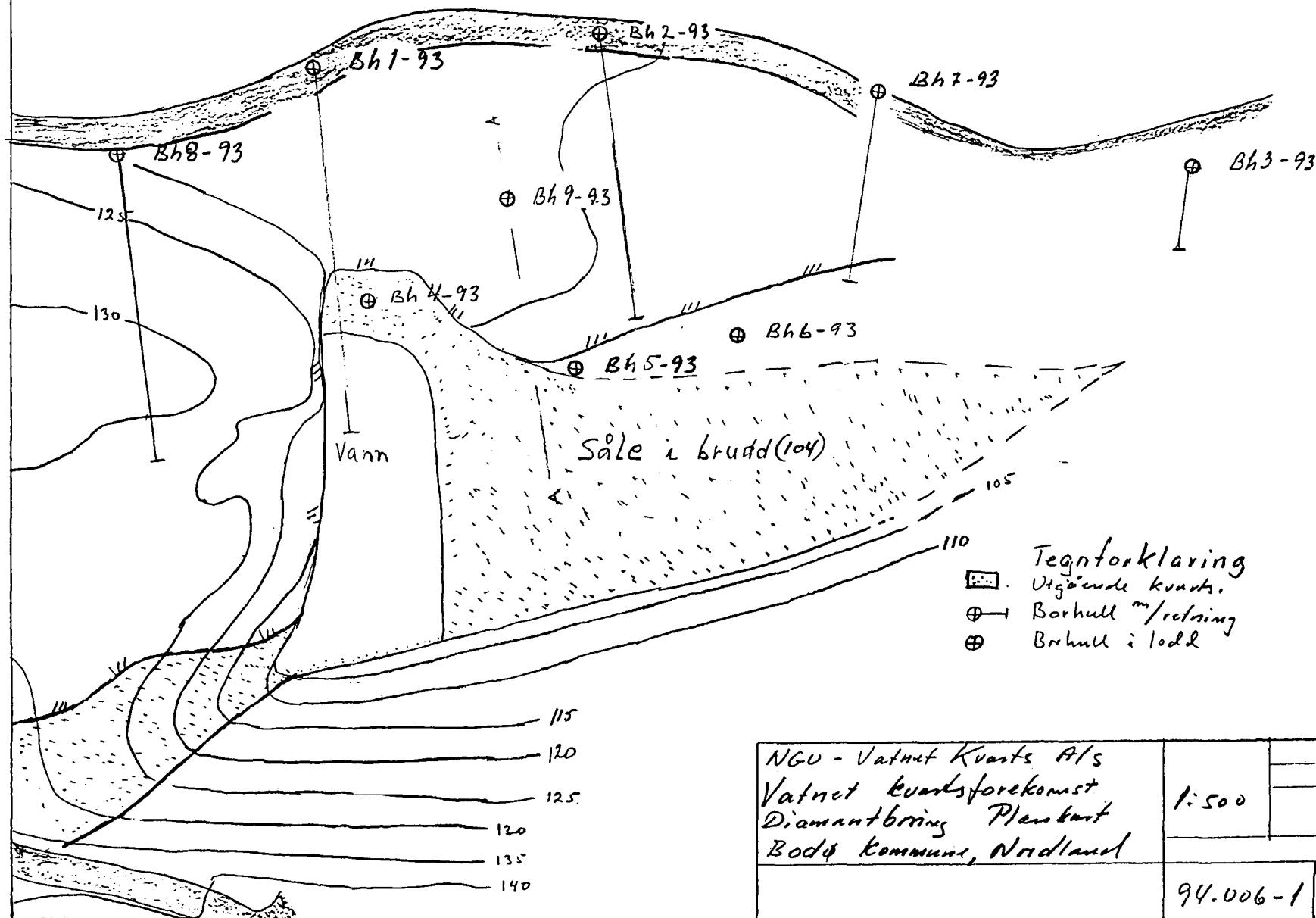
Trondheim 08.04.1994

Bjørn Lund
forsker

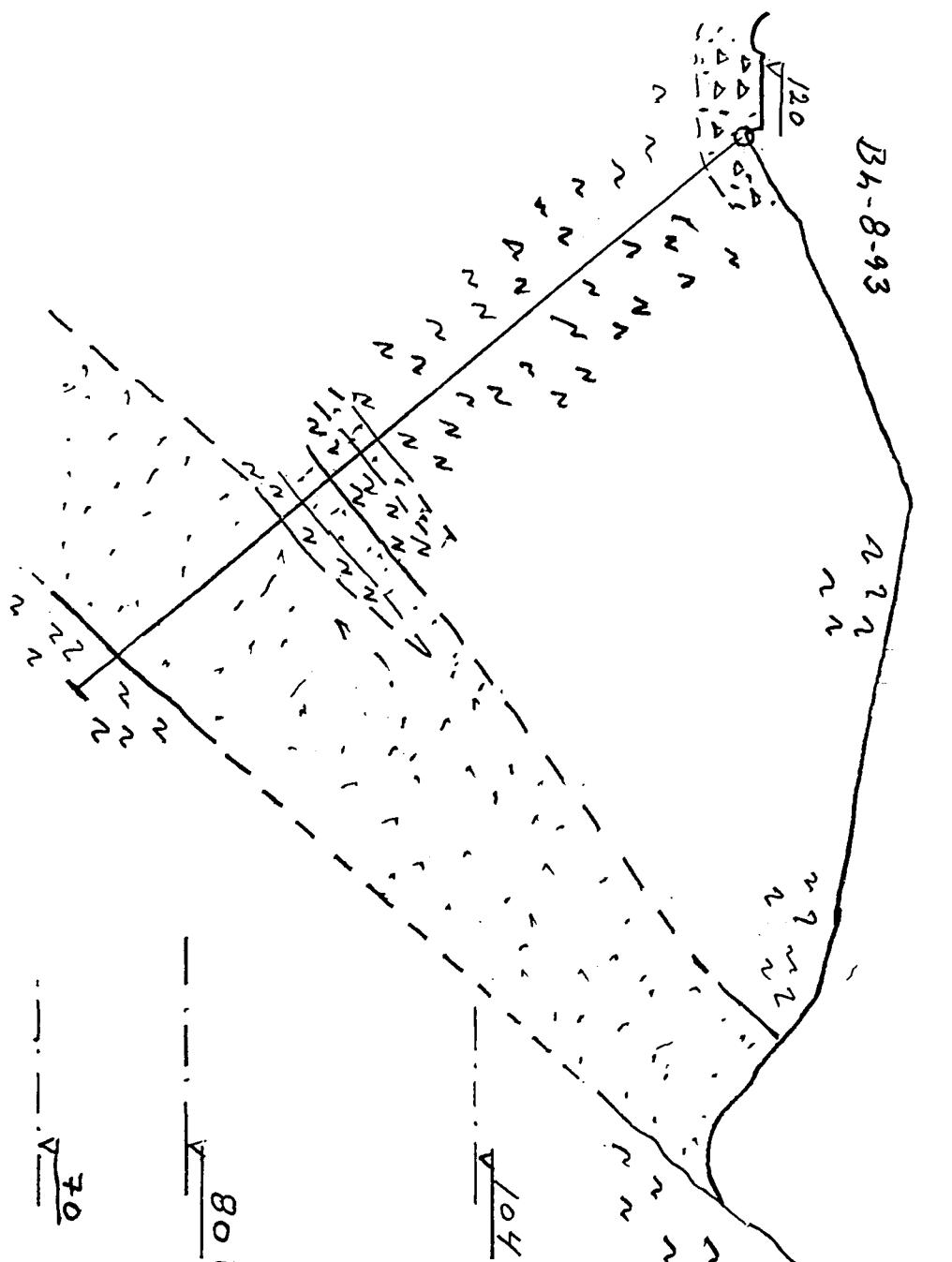
LITTERATURLISTE

Lund, Bjørn: *Geologisk kartlegging og vurdering av kvartsforekomst ved Svartvasshei, Bodø kommune. NGU - rapport nr. 84.177, 1984.*

Stien, R. og Valla, O.: *Kartlegging og masseberegning av Vatnet kvartsforekomst. Norex A/S 1988.*

→ N

Beregnet kvarts areal

Niva: Svartvann : $75,2 \text{ m}^2$

Niva koke + 70 : 937 m^2

Diamantborhule

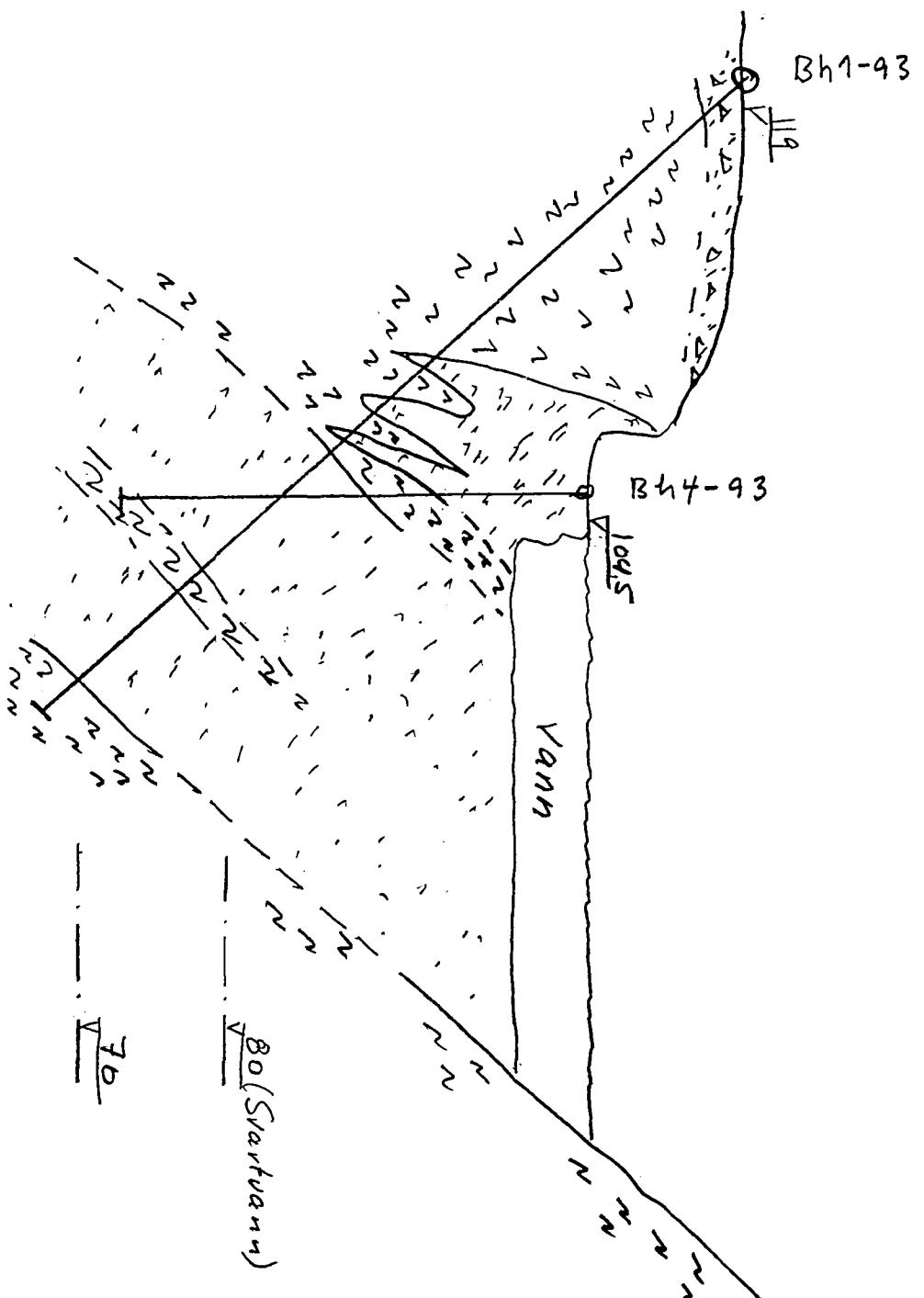
TEGNFORKLARING

- Kvarts
- Sideberg / innestning
- Overdekket
- Diamantborhule

Nau - Vatnet Kruste A/5
 Vatnet Kruste forekomst
 Diamantbrønn - Snitt
 Bodø kommune, Nordland

1:500	BD	vå - 84

94.006-2 | 2029 I

TEGNFORKLARING

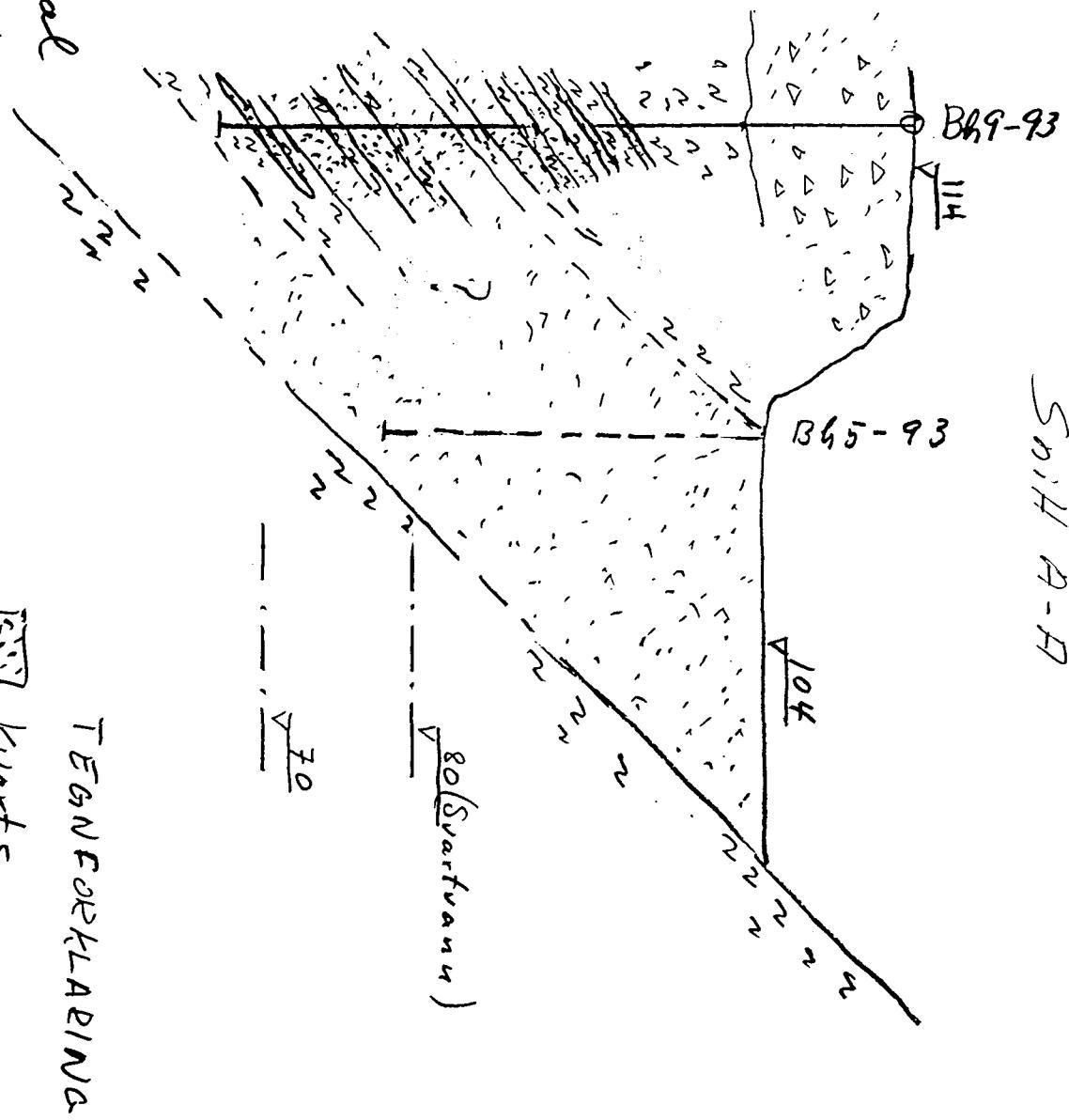
- [...] Kvarts
- [...] Sideberg / innelutning
- [...] Overdekket
- Diamantborrhull

NGU - Vatnet Kvarts A/S
 Vatnet kvartsforekomst
 Diamantboring - Snitt
 Bodø kommune, Nordland

		Bh van 6 - 94
	1:500	

94.006-3 | 2029 I

Snitt A-A

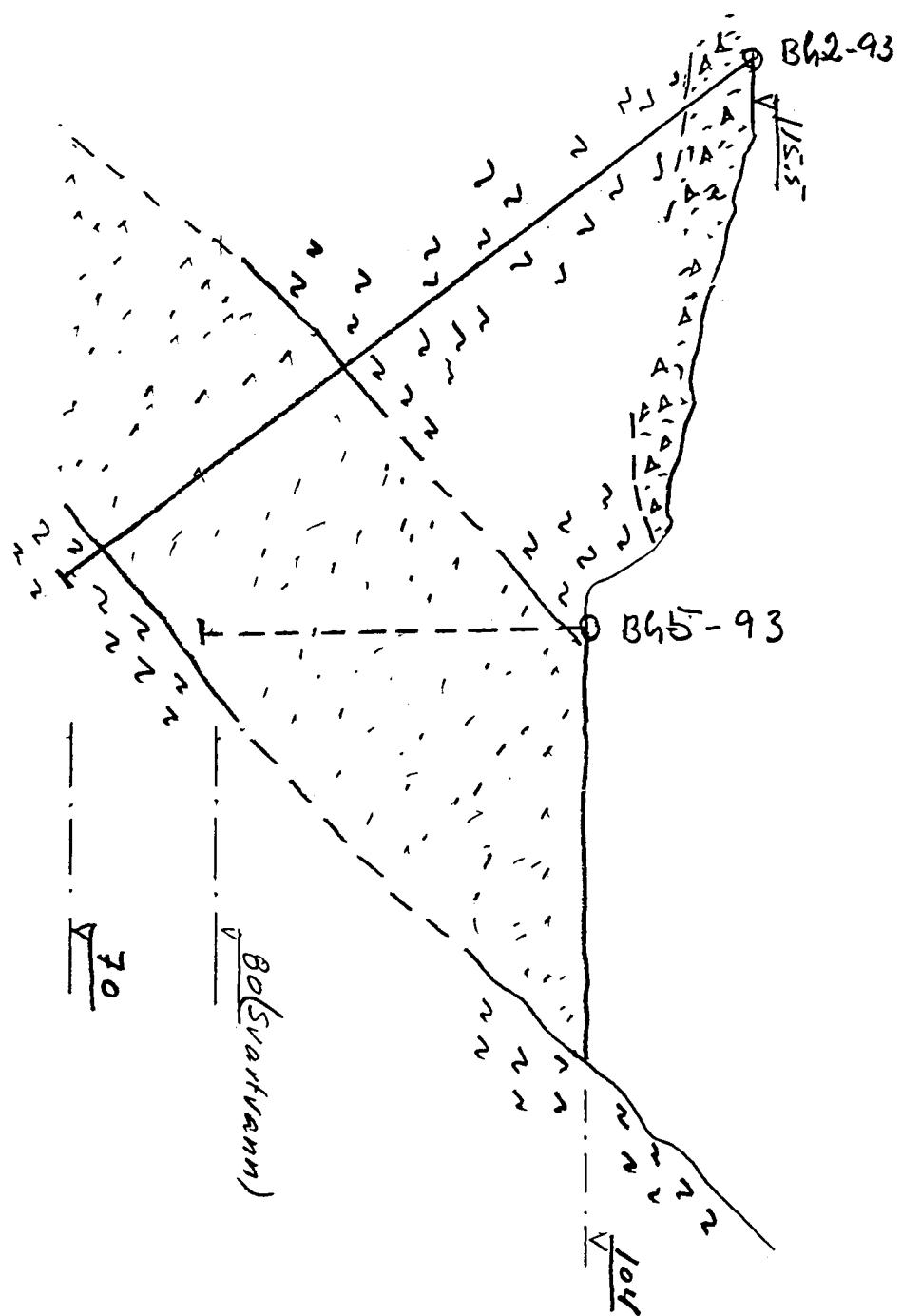
— Diamantborghill

TEGNFORKLARING

- [square] Kvarts
- [rectangle with diagonal lines] Sirkelung / innestilling
- [triangle] Overdelte

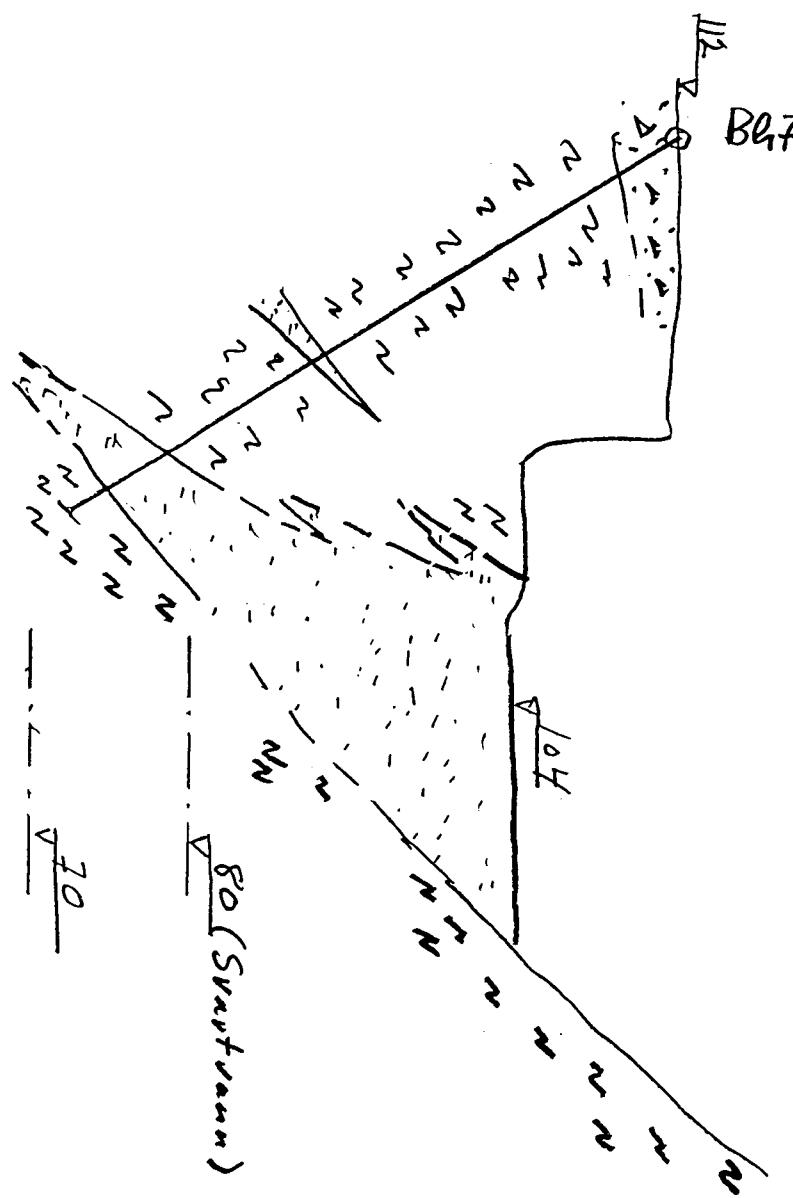
NGU - Vatnet Kvarts AS
Vatnet Kvartsforekomst
Diamantboring - Snitt A-A
Bodø Kommune, Nordland

	BL	vårsy
15.500		
94.006-4	2029 I	

NGU - Vatnet Kvarts A/S Vatnet Kvartsforekomst Diamantboring - Snitt Bodø Kommune, Nordland	1:500	BL vain -94
	94.006-5	2029 I

Blf-93

TEGNFOERKLARING

- Kvarts
- Sideboring/innslutning
- Overdettekk

○ Diamantborrhull

NGU - Vatnet Kvarts A/S
Vatnet kvartsforekomst
Diamantboring - Snitt
Bodø kommune, Nordland

1:500	BL	Vn-94

99.006-6 2029 I

VEDLEGG 1

NGU Rapport nr.94.006
Vedlegg 1, side 1

GEOLOGISK BOR-RAPPORT

PROSJKTNR.: 67.2543.40 STED:

BORHULL NR.: Bh.1
BORET: 1994

UTM-KOORD. X: 489500
Y: 7471100

UTM-SONE: 33

FALL: 48°

HØYDE O.H.:

RETN.: 84°

LENGDE: 67.00 m

DYBDE	ANT. M.	BERGARTSBESKRIVELSE
03.80	03.80	Jordboring
30.40	26.60	Sideberg m/noen kv.linser
31.25	00.85	Kvarts med slirer av amfibol
33.30	02.05	Amfibol
33.55	00.25	Kvarts
33.95	00.40	Amfibol
35.10	01.15	Kvarts med slirer av amfibol
37.90	02.80	Amfibol med slirer av kvarts
38.50	00.60	Kvarts
38.90	00.40	Amfibol
39.05	00.15	Kvarts
39.45	00.40	Amfibol
51.70	12.25	Ren kvarts

NGU Rapport 94.006
Vedlegg 1, side 2

53.80	02.10	Amfibol
63.60	09.80	Ren kvarts noen slirer av amfibol de siste metrene
67.00	03.40	Sideberg

GEOLOGISK BOR-RAPPORT

PROSJKTNR.: 67.2543.40 STED:

BORHULL NR.: Bh.2
BORET: 1994

UTM-KOORD. X: 489500
Y: 7471100
HØYDE O.H.:

UTM-SONE: 33

FALL: 52°
RETN.: 82°
LENGDE: 59.40 m

DYBDE	ANT. M.	BERGARTSBESKRIVELSE
05.60	05.60	Jordboring
35.50	29.90	Sideberg
47.40	11.90	Kvarts med noen soner av amfibol
48.30	00.90	Amfibol
51.60	03.30	Kvarts
52.10	00.50	Amfibol
52.60	00.50	Kvarts
52.70	00.10	Amfibol
54.15	01.45	Kvarts med slirer av amfibol
54.40	00.25	Amfibol
55.80	01.40	Kvarts
59.40	03.60	Sideberg

GEOLOGISK BOR-RAPPORT

PROSJKTNR.: 67.2543.40 **STED:**

BORHULL NR.: Bh.3
BORET: 1994

UTM-KOORD. X: 489500
Y: 7471100
HØYDE O.H.:

UTM-SONE: 33

FALL: 54°
RETN.: 97°
LENGDE: 18.20 m

DYBDE	ANT. M.	BERGARTSBESKRIVELSE
18.20	18.20	Jord + Sideberg

GEOLOGISK BOR-RAPPORT

PROSJKTNR.: 67.2543.40 STED:

BORHULL NR.: Bh.4
BORET: 1994

UTM-KOORD. X: 489500
Y: 7471100
HØYDE O.H.:

UTM-SONE: 33

FALL: 90°
RETN.:
LENGDE: 34.40m

DYBDE	ANT. M.	BERGARTSBESKRIVELSE
03.00	03.00	Ren kvarts
03.20	00.20	Amfibol
04.80	01.60	Kvarts blålig
05.40	00.60	Ren kvarts
05.60	00.20	Amfibol
07.35	01.75	Ren kvarts
07.70	00.35	Amfibol
10.45	02.75	Ren kvarts
15.50	05.05	Amfibol
20.70	05.20	Kvarts med noe amfibol
21.30	00.60	Amfibol
32.10	10.80	Ren kvarts
34.40	02.30	Sideberg

GEOLOGISK BOR-RAPPORT

PROSJKTNR.: 67.2543.40 **STED:**

BORHULL NR.: Bh.5
BORET: 1994

UTM-KOORD. X: 489500
Y: 7471100
HØYDE O.H.:

UTM-SONE: 33

FALL: 90°

RETN.:

LENGDE: 25.65 m

DYBDE	ANT. M.	BERGARTSBESKRIVELSE
01.70	01.70	Jordboring
01.80	00.10	Amfibol
02.45	00.65	Kvarts noe forurensset
03.30	00.85	Kvarts med amfibol
03.50	00.20	Amfibol
07.30	03.80	Ren kvarts
07.50	00.20	Amfibol
19.60	12.10	Kvarts
19.90	00.30	Kvarts med amfibol
20.85	00.95	Kvarts
22.10	01.25	Amfibol
24.90	02.80	Kvarts
25.65	00.75	Sideberg

GEOLOGISK BOR-RAPPORT

PROSJKTNR.: 67.2543.40 STED:

BORHULL NR.: Bh. 6
BORET: 1994

UTM-KOORD. X: 489500
Y: 7471100
HØYDE O.H.:

UTM-SONE: 33

FALL: 90°
RETN.:
LENGDE: 29.50 m

DYBDE	ANT. M.	BERGARTSBESKRIVELSE
02.50	02.50	Jordboring
05.15	02.65	Sideberg
06.60	01.45	Kvarts
07.75	01.15	Amfibol
08.30	00.55	Uren kvarts
09.00	00.70	Amfibol md noe kvarts
09.40	00.40	Kvarts
09.95	00.55	Amfibol
10.45	00.50	Kvarts
13.20	02.75	Amfibol
14.30	01.10	Kvarts
15.10	00.80	Amfibol
16.70	01.60	Kvarts med slirer av amfibol
20.50	03.80	Ren kvarts

NGU Rapport 94.006
Vedlegg 1, side 8

20.85	00.35	Amfibol
21.45	00.60	Kvarts med amfibol
22.00	00.55	Amfibol
25.70	03.70	Kvarts men noe amfibol
29.50	03.80	Sideberg

GEOLOGISK BOR-RAPPORT

PROSJKTNR.: 67.2543.40 STED:

BORHULL NR.: Bh.7
BORET: 1994

UTM-KOORD. X: 489500
Y: 7471100
HØYDE O.H.:

UTM-SONE: 33

FALL: 58°
RETN.: 103°
LENGDE: 46.00 m

<u>DYBDE</u>	<u>ANT. M.</u>	<u>BERGARTSBESKRIVELSE</u>
03.80	03.80	Jordboring
27.30	23.50	Sideberg
27.70	00.20	Kvarts
39.30	11.60	Sideberg
43.25	03.95	Ren kvarts
46.00	02.75	Sideberg

GEOLOGISK BOR-RAPPORT

PROSJKTNR.: 67.2543.40 STED:

BORHULL NR.: Bh. 8
BORET: 1994

UTM-KOORD. X: 489500
Y: 7471100

UTM-SONE: 33

FALL: 50°
RETN.: 84°
LENGDE:

HØYDE O.H.:

DYBDE	ANT. M.	BERGARTSBESKRIVELSE
03.20	03.20	Jordboring
03.75	00.55	Kvarts
04.55	00.80	Amfibol
05.10	00.55	Kvarts
32.70	27.60	Sideberg
34.40	01.70	Uren kvarts
37.30	02.90	Sideberg
39.90	02.60	Uren kvarts
41.50	01.60	Sideberg
57.30	15.80	Kvarts
60.00	02.60	Amfibolitt

GEOLOGISK BOR-RAPPORT

PROSJKTNR.: 67.2543.40 STED:

BORHULL NR.: Bh. 9
BORET: 1994

UTM-KOORD. X: 489500
Y: 7471100
HØYDE O.H.:

UTM-SONE: 33

FALL: 90°
RETN.:
LENGDE: 47.20 m

DYBDE	ANT. M.	BERGARTSBESKRIVELSE
11.50	11.50	Jordboring
19.70	08.20	Siderberg
20.10	00.40	Kvarts
22.10	02.00	Sideberg
22.50	00.40	Kvarts
24.00	01.50	Sideberg med noe kvarts
25.70	01.70	Uren kvarts
26.30	00.60	Amfibol
29.60	03.30	Kvarts med noe amfibol
30.00	00.40	Amfibol
35.30	05.30	Kvarts, noen urenhetter
36.20	00.90	Amfibol
38.70	02.50	Uren kvarts
40.00	01.30	Amfibol med noe kvarts
43.00	03.00	Ren kvarts

43.90	00.90	Amfibol
44.60	00.70	Kvarts
47.20	02.60	Amfibol

Vedlegg 2

NGU Rapport 94.006

Vedlegg 2, side 1.

FOTO AV BORKJERNENE

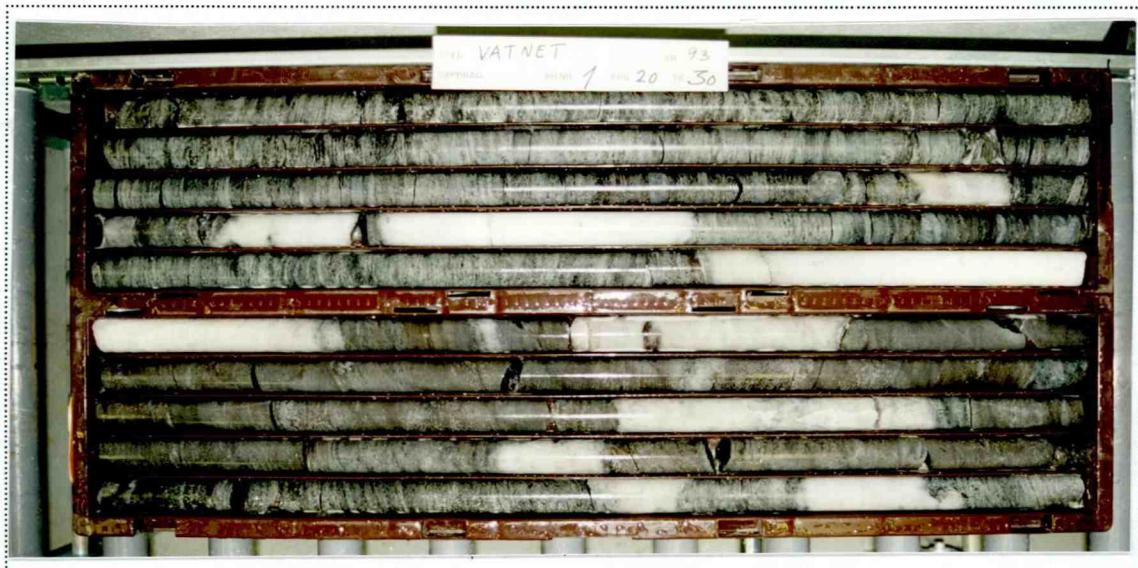

BH 1

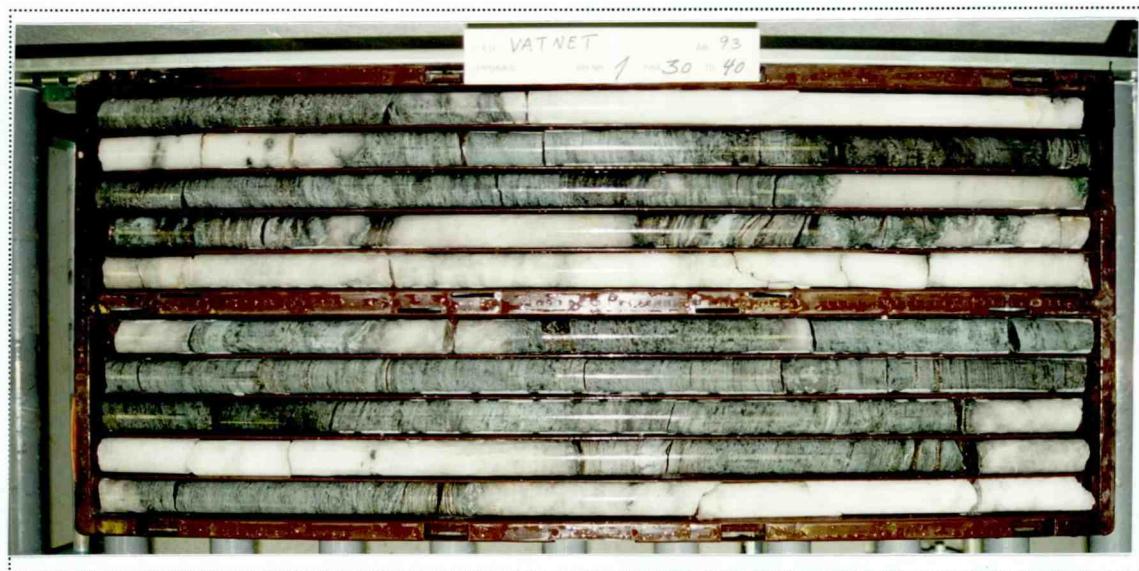
10m

20m

30m

31m

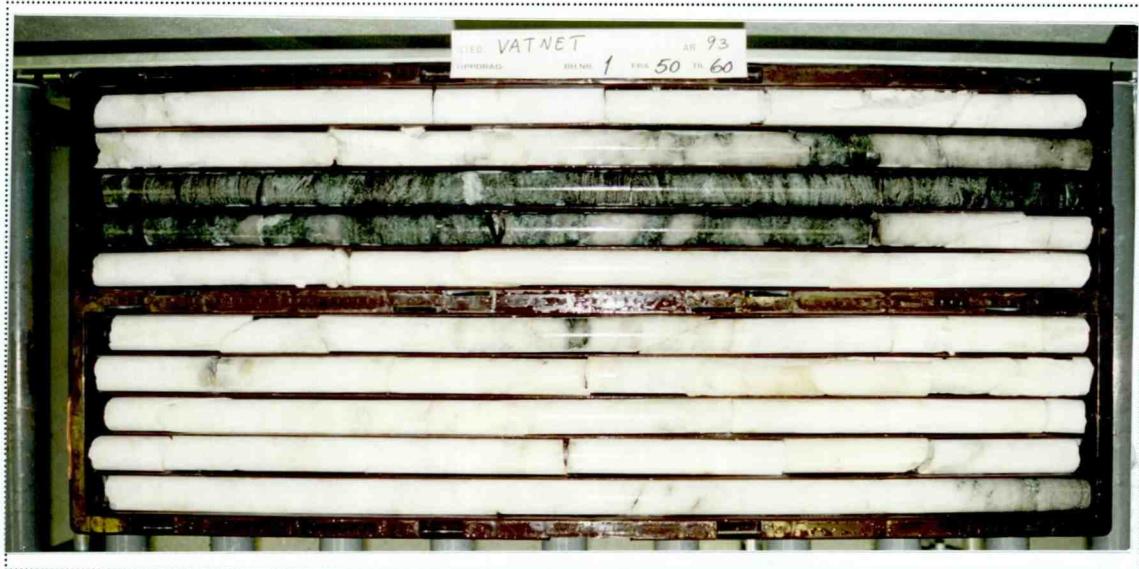
BH 1

40m

41m

50m

51m

60m

61m

BH 1

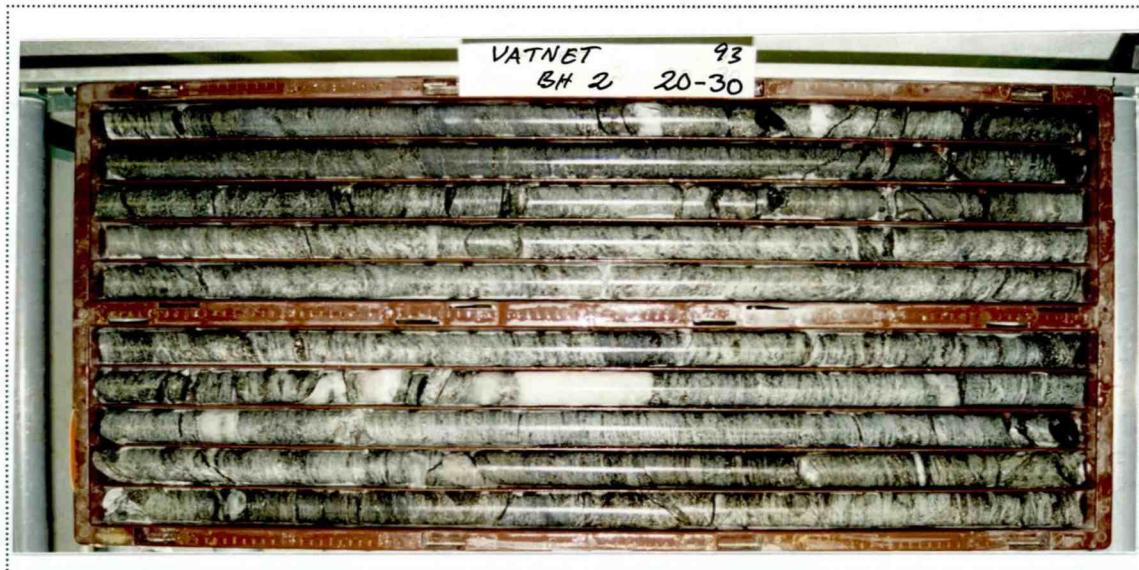
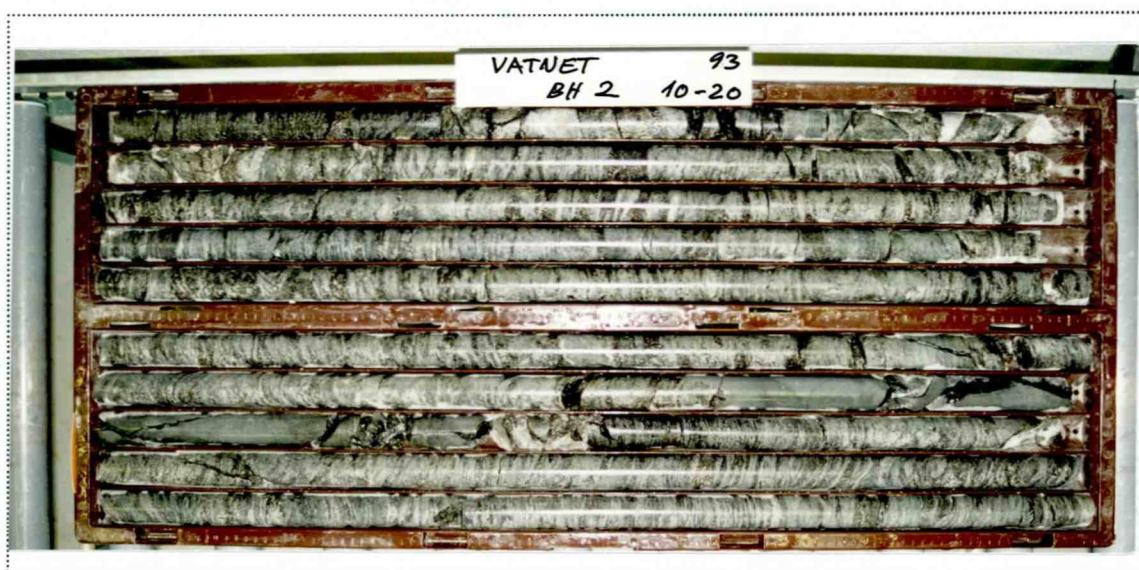
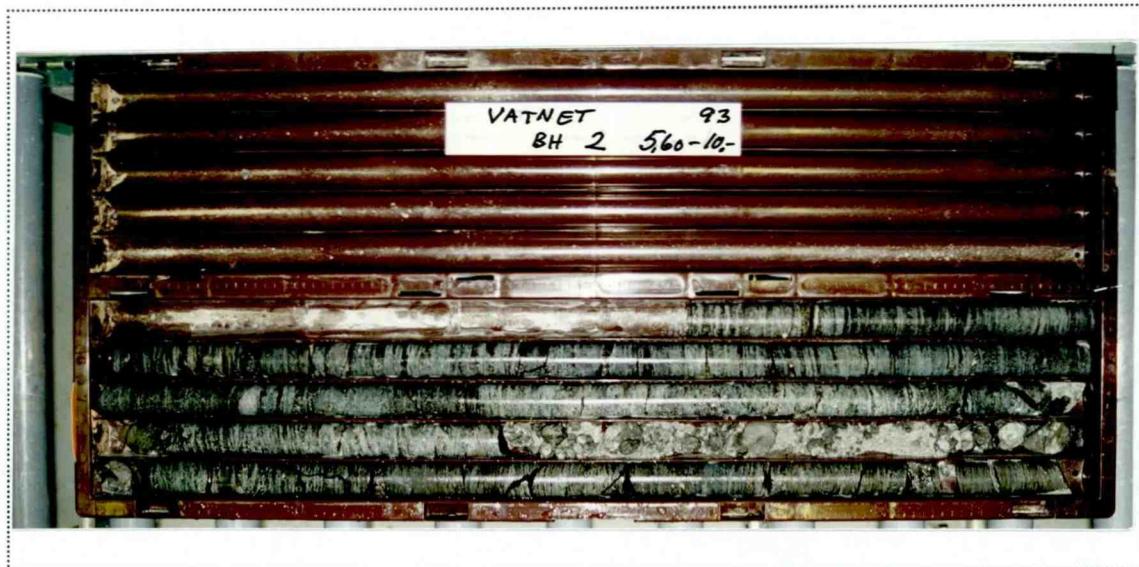
70m

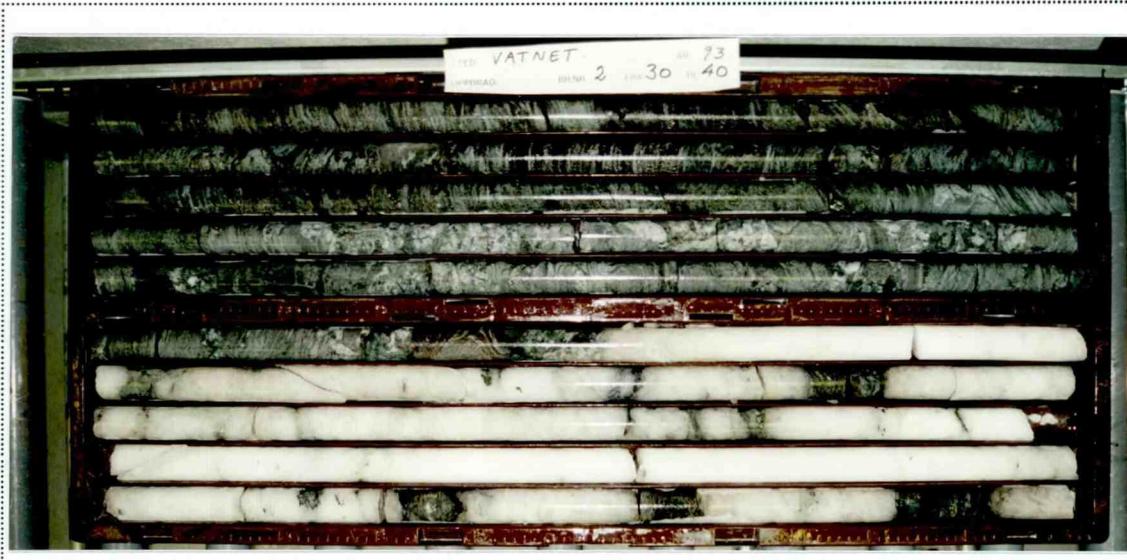
71m

80m

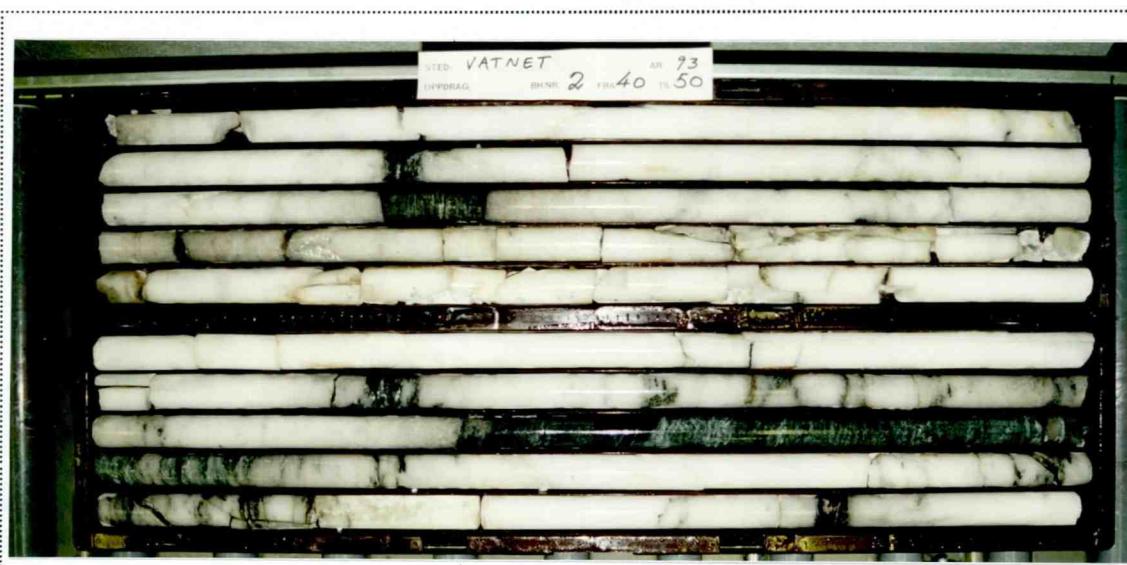
81m

90m

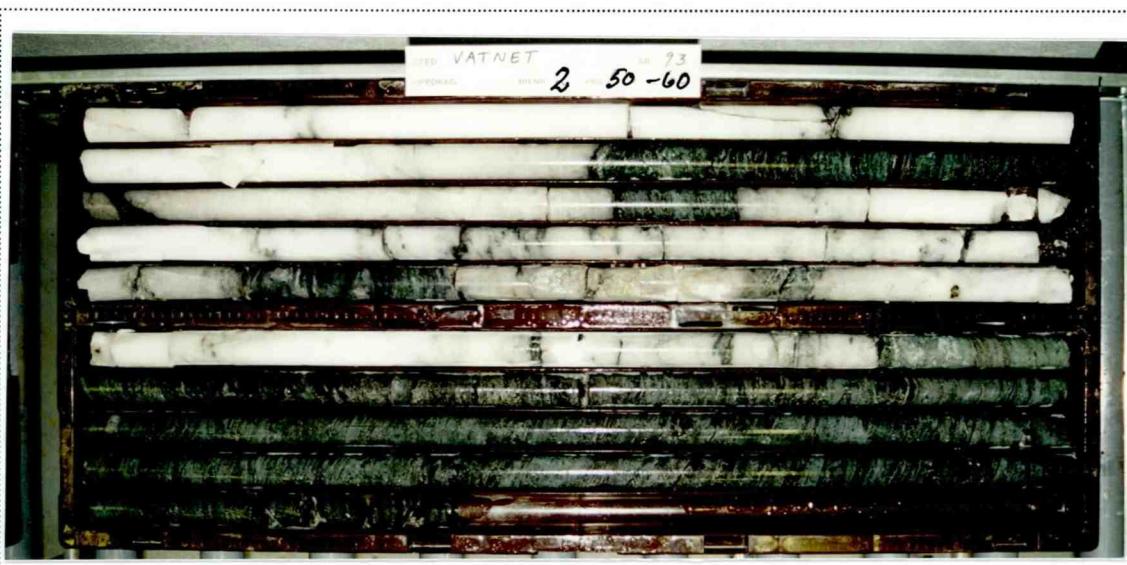

40m

50m

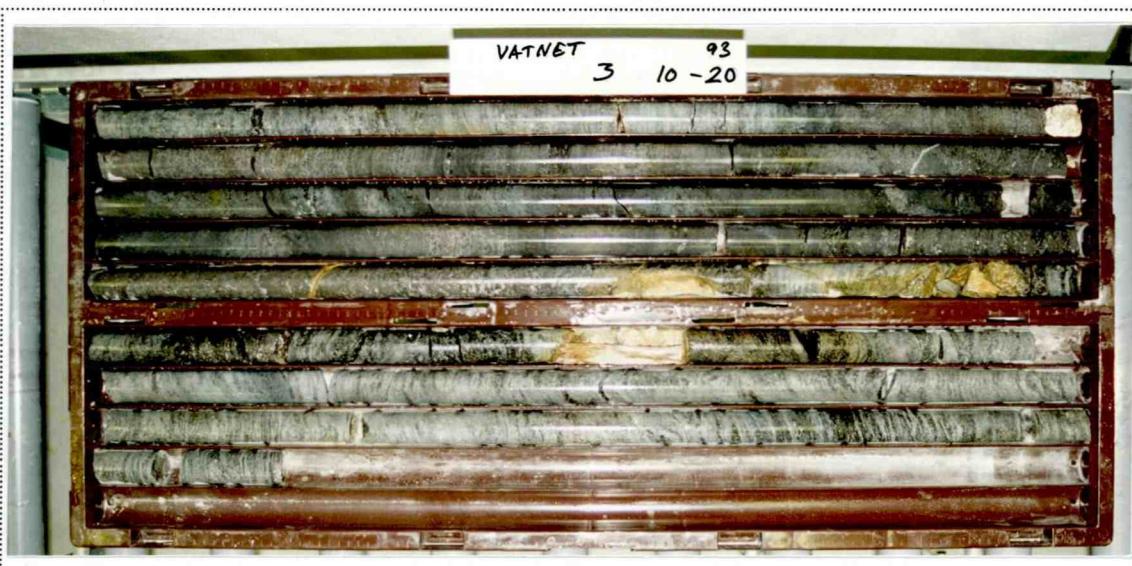

1m

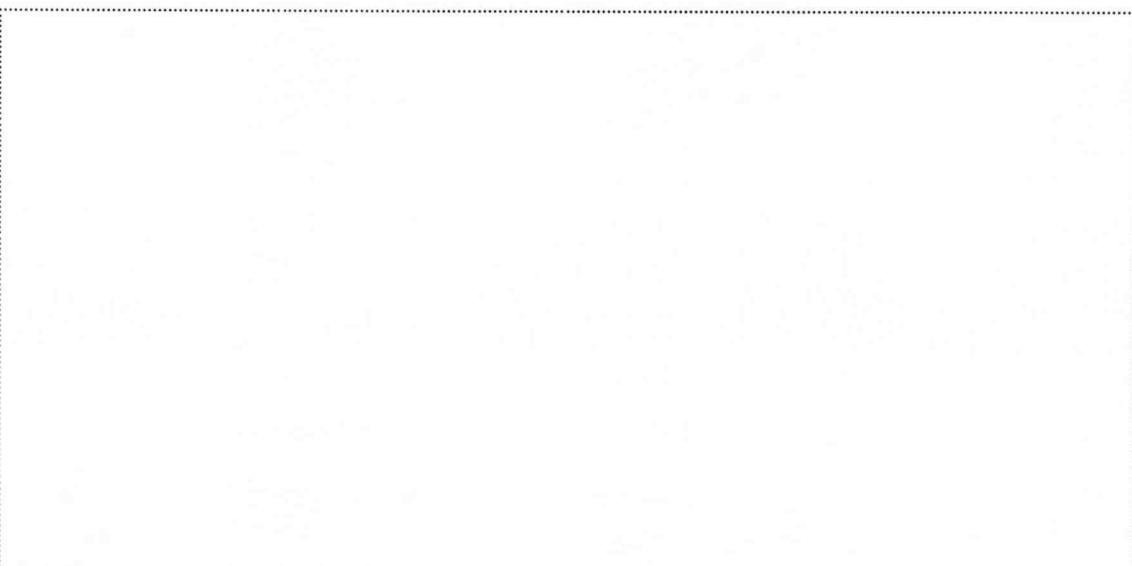
BH 3

10m

11m

20m

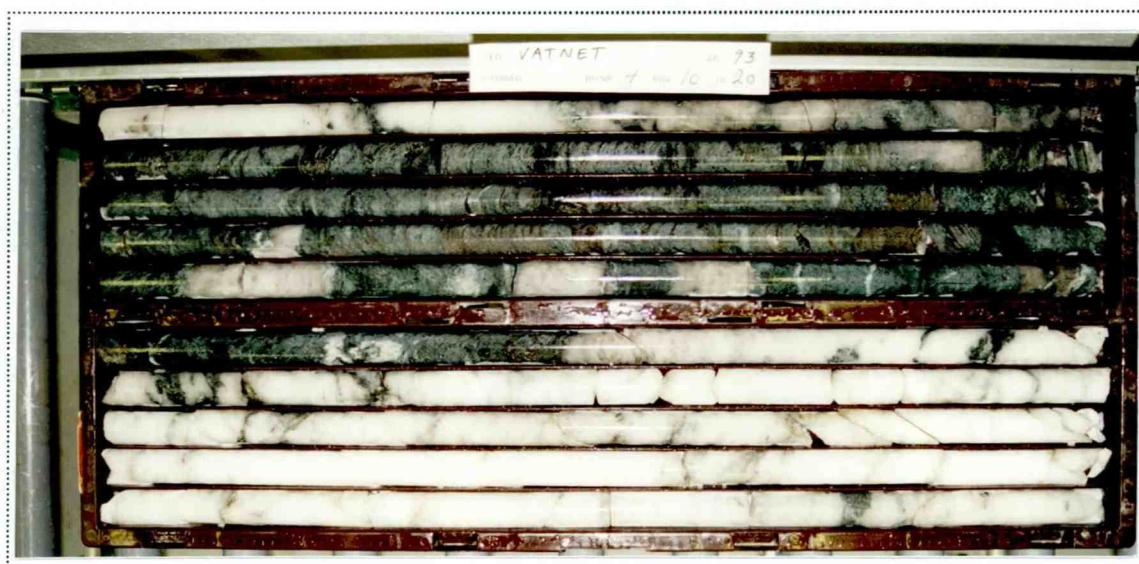
30m

1m

BH 4

10m

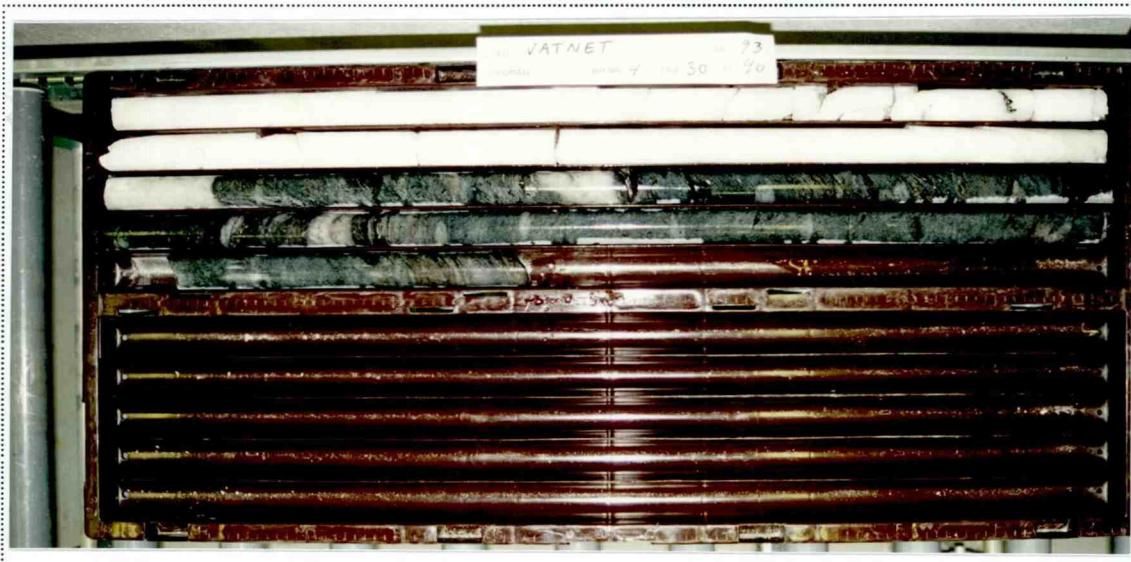
11m

20m

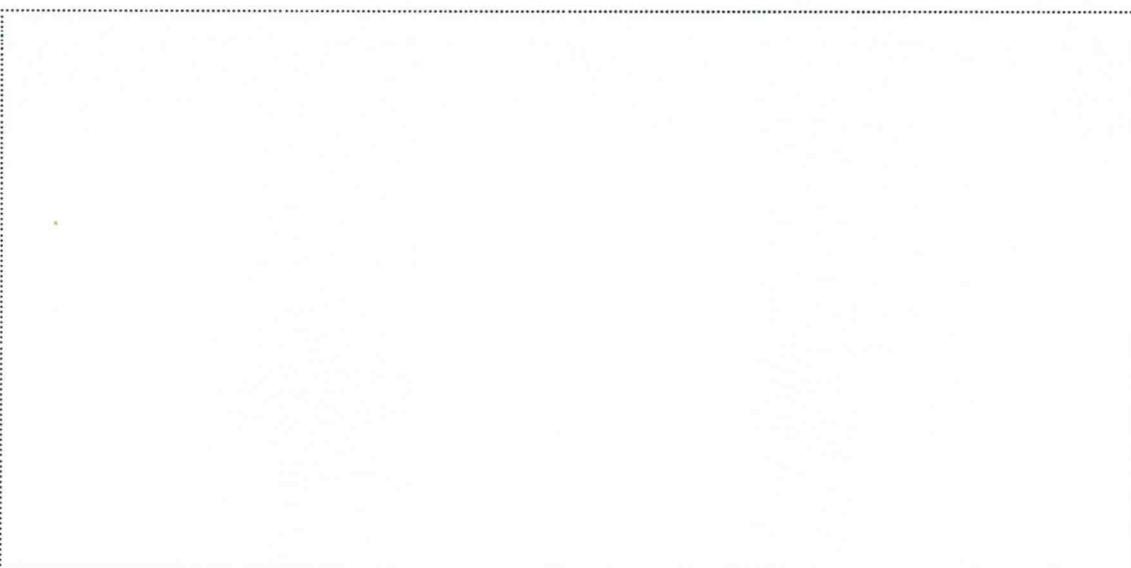

21m

30m

BH 4

50m

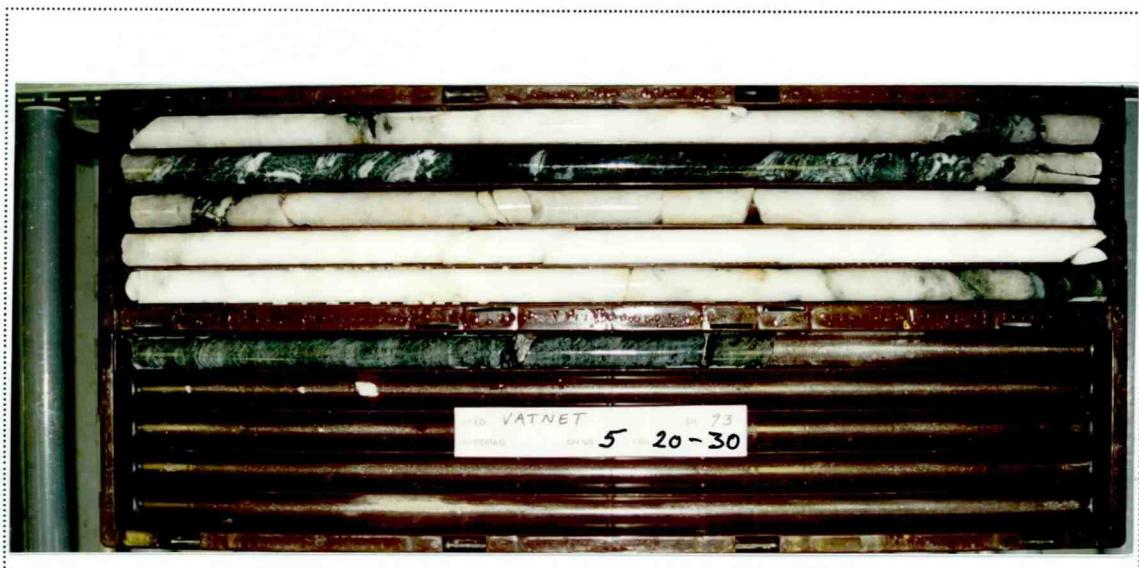
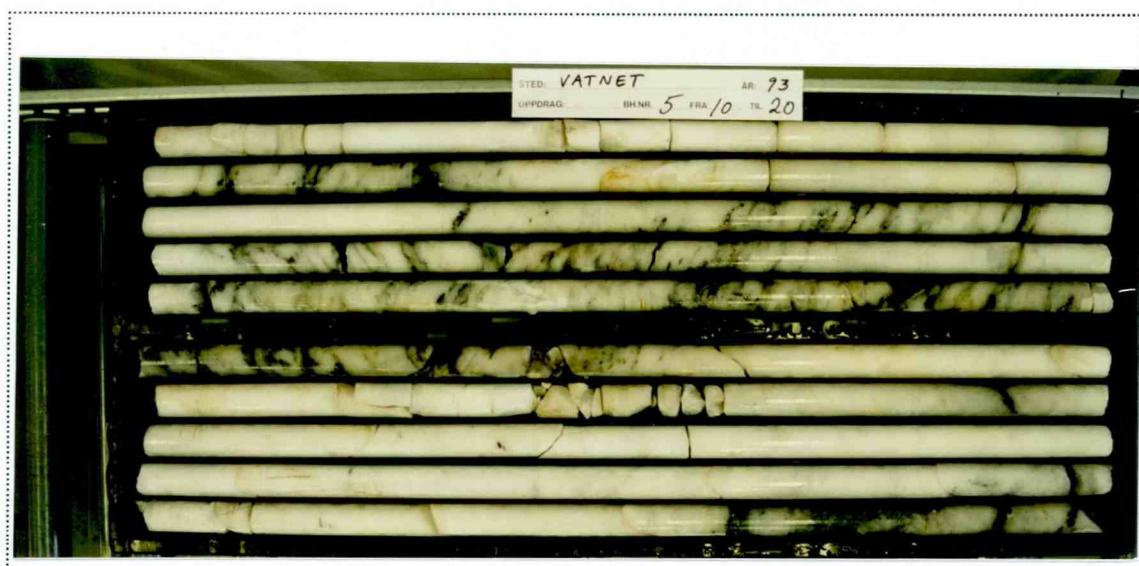

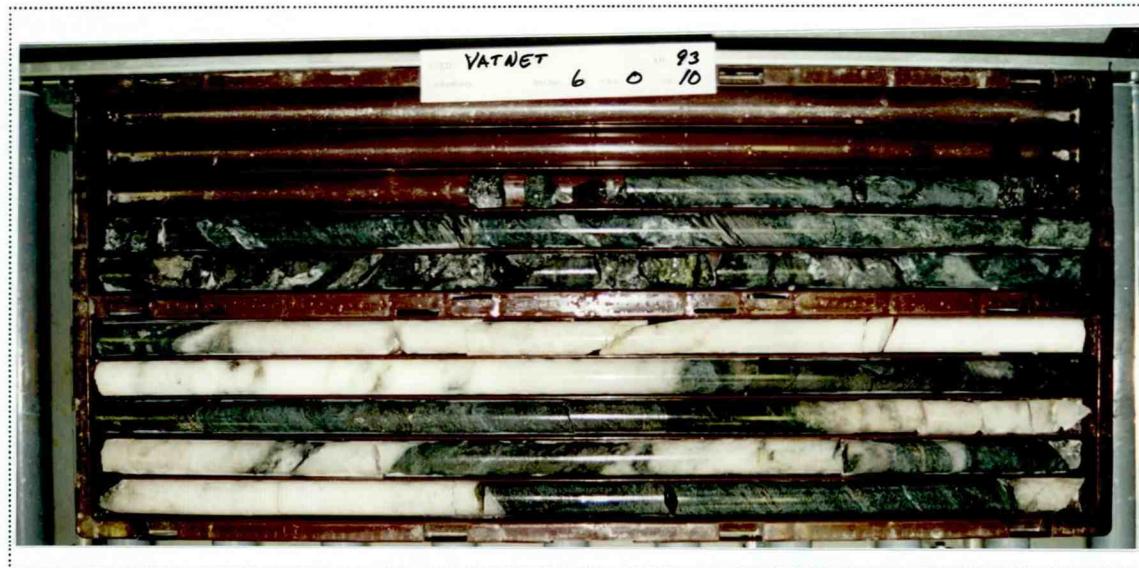
51m

60m

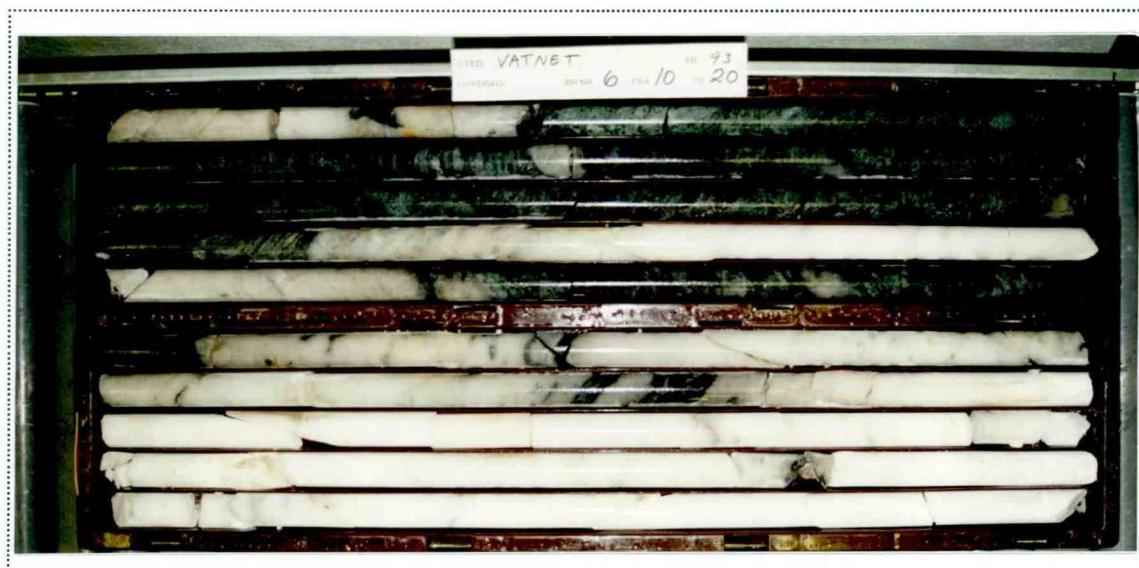

10m

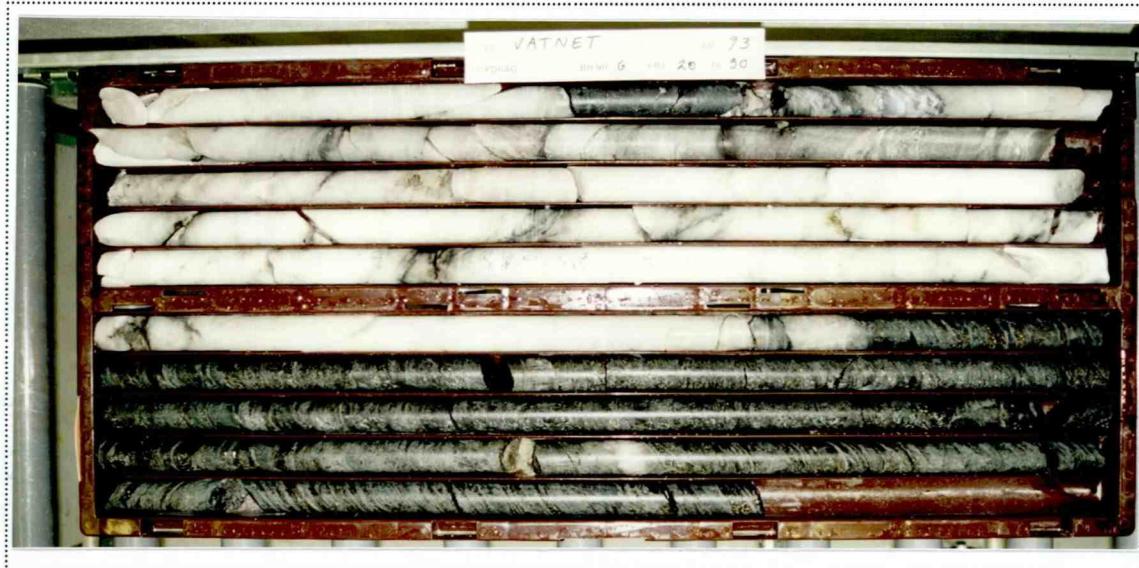

BH 6

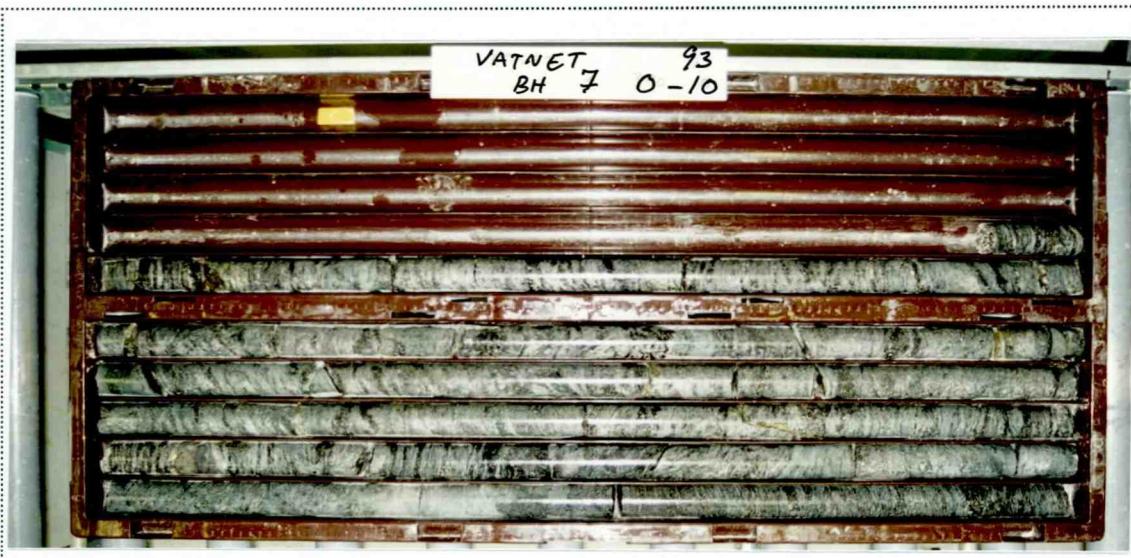

11m

21m

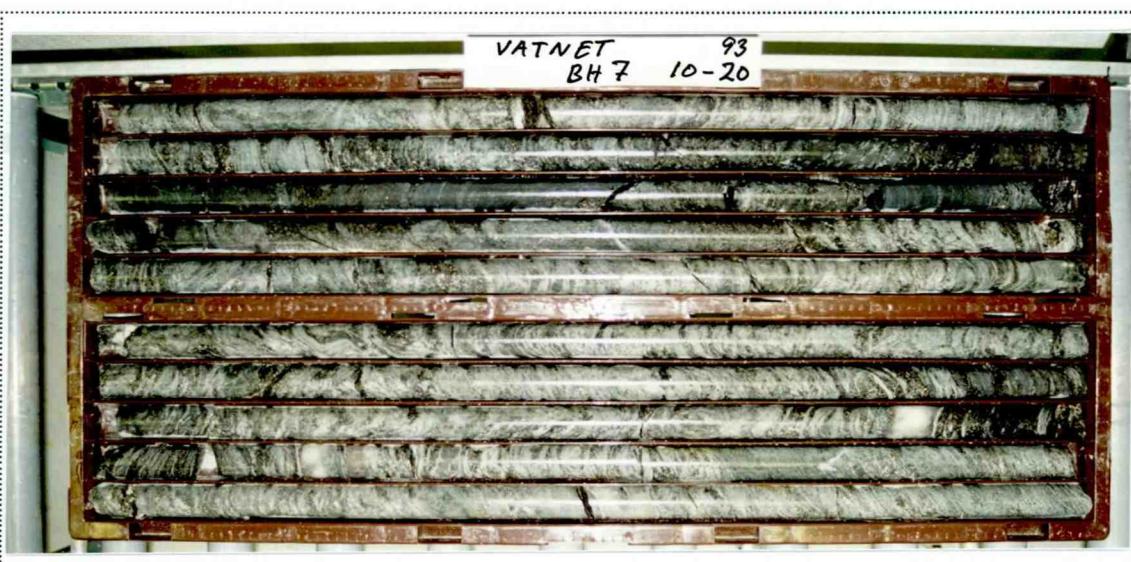
30m

1m

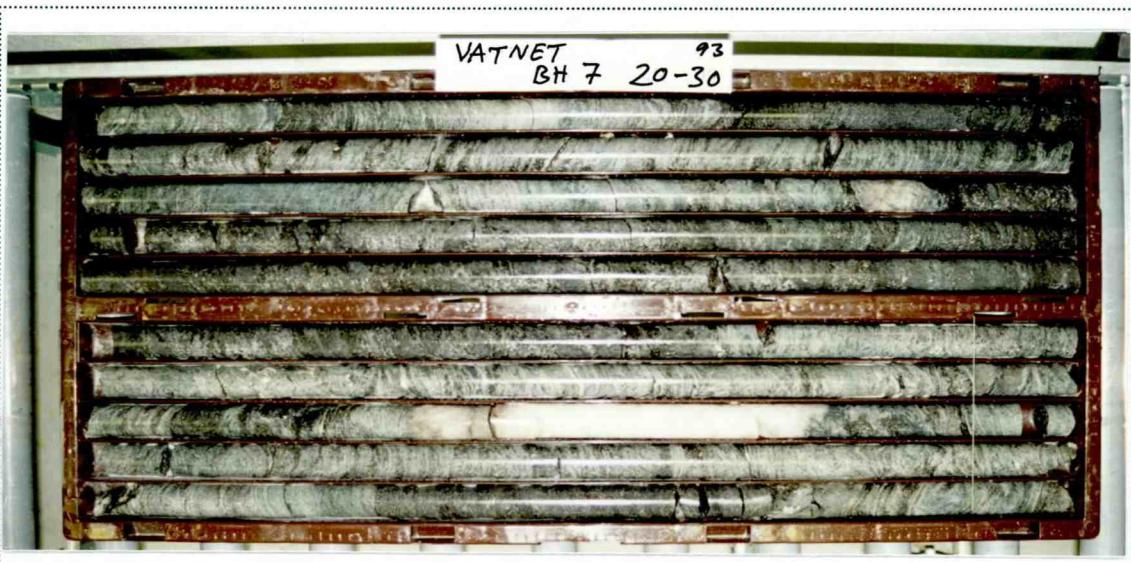
BH 7

10m

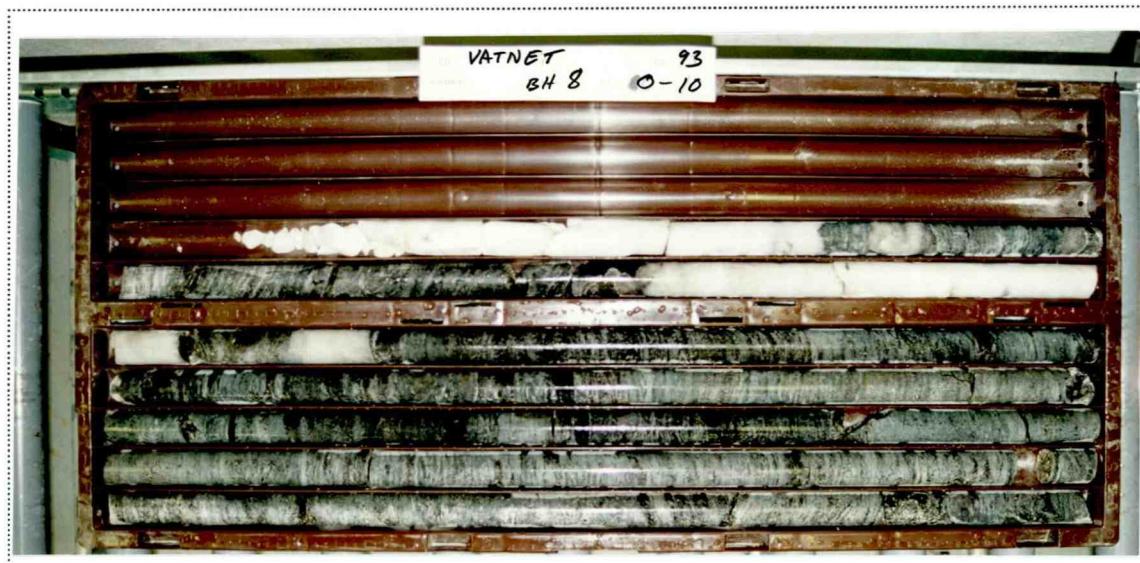
11m

20m

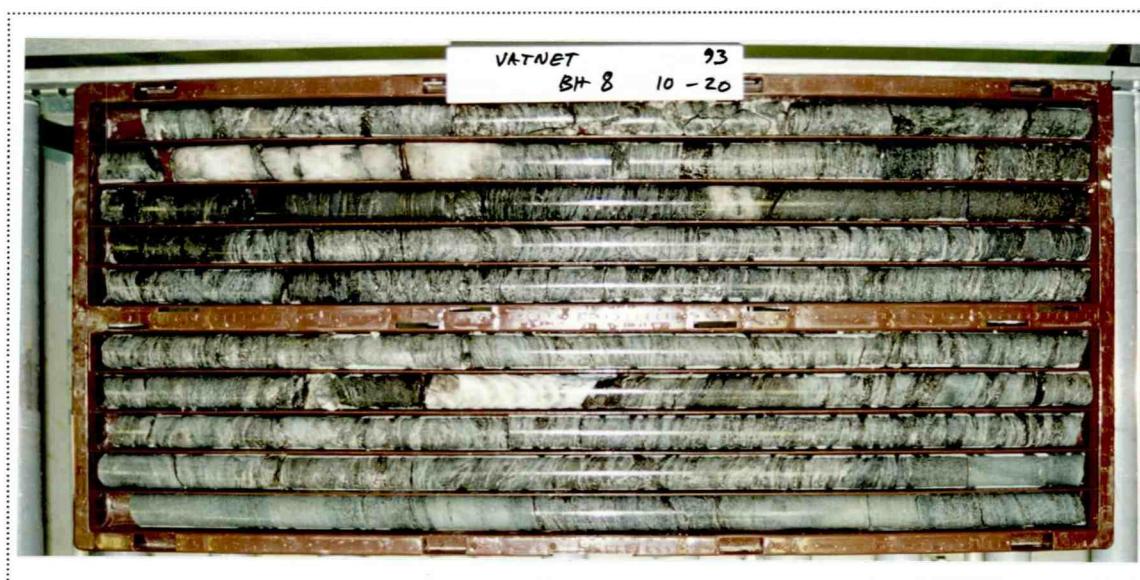
21m

30m

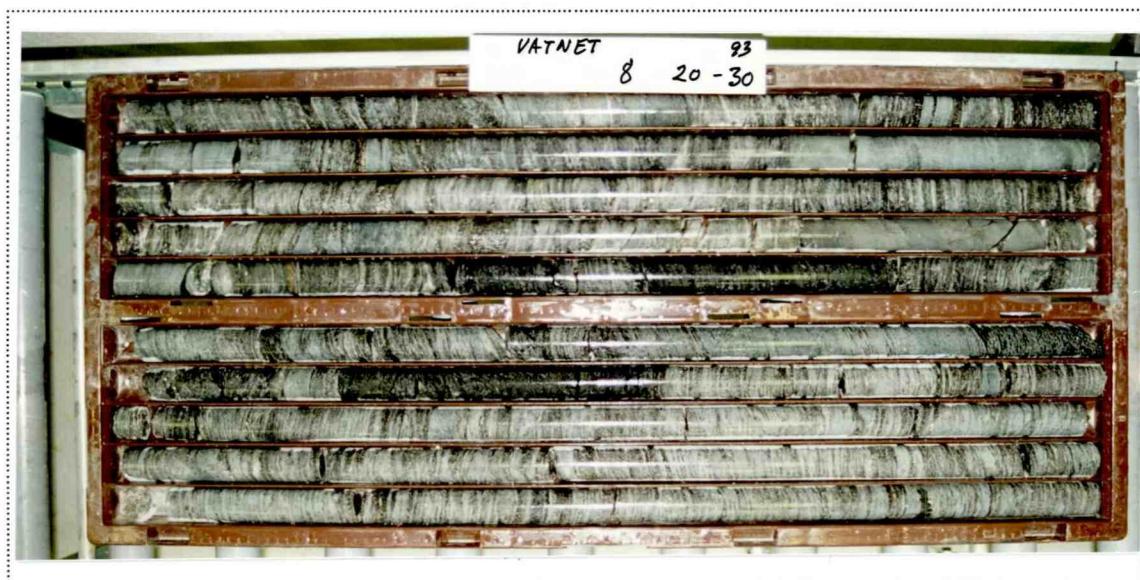
1m

BH 8

10m

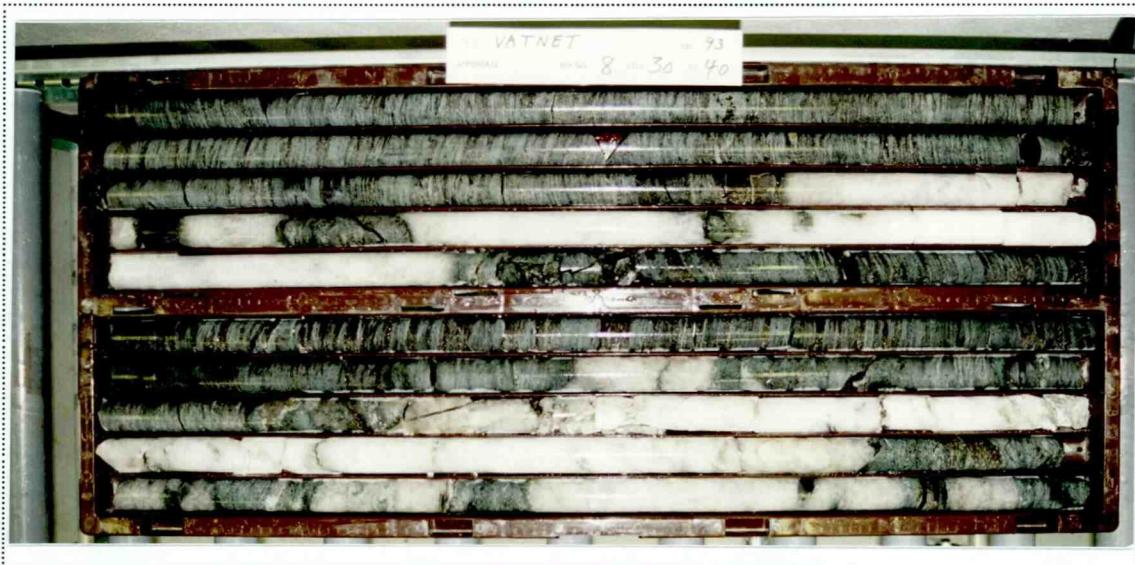
11m

20m

21m

30m

31m

BH 8

40m

41m

50m

51m

60m

